

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАД
СуI-16р.48/26
Дана 25.02.2026.године
БЕОГРАД

Виши суд у Београду, и то председник суда, судија Драган Милошевић, на основу одредбе чланова 3, 6, 7 и 101 став 2 Судског пословника, чланова 5,6,9,10 Упутства за унапређење медијације у Србији, усвојеног од стране Врховног касационог суда I Су 1 бр. 196/2017, Високог савета судства Број: 021-05-66/2017-01 и Министарства правде Број: 021-01-82/2017-22 од 28 јуна 2017. године, дана 25.3.2026. године, доноси

УПУТСТВО О СИСТЕМУ РАДА И НАЧИНУ ПОСТУПАЊА ИНФО – СЛУЖБЕ ЗА ПОДРШКУ АЛТЕРНАТИВНИМ НАЧИНИМА РЕШАВАЊА СПОРОВА

Полазећи од потребе да се даље унапређује систем суду придружене и суду повезане медијације, као и да се обезбеди њен квалитет, ефикасност и поверење странака, председник Вишег суда у Београду доноси ово Упутство ради усклађивања са Упутством за унапређење медијације у Србији, европским стандардима у области медијације, а нарочито са стандардима и препорукама Европске комисије за ефикасност правосуђа (СЕРЕЈ).

Суд, као институционални оквир у коме се странке упућују на медијацију и у коме се медијација спроводи, дужан је да своје поступање у овој области усклади са Европским кодексом за пружаоце услуга медијације и пратећим СЕРЕЈ инструментима, те да посебну пажњу посвети обезбеђивању квалитета медијације, праћењу њене примене и континуираном унапређењу праксе.

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Инфо – служба за подршку алтернативним начинима решавања спорова у Вишем суду у Београду (у даљем тексту: Инфо – служба за подршку АРС) у оквиру својих активности:

1. пружа странкама и другим заинтересованим лицима потпуне, тачне и благовремене информације и обавештења о могућности решавања спорова путем медијације и других алтернативних начина решавања спорова;
2. учествује у организацији и координацији упућивања предмета на медијацију, у складу са овим Упутством и важећим прописима;
3. води евиденцију, прати ток и исход поступака медијације и прикупља релевантне податке ради мониторинга примене медијације;
4. учествује у спровођењу мера контроле квалитета и унапређења праксе медијације, у складу са СЕРЕЈ стандардима и Упутством за унапређење медијације у Србији.

Инфо – служба за подршку АРС не задира у независност и непристрасност медијатора, нити у садржину преговора и постигнутих споразума у поступку медијације

Члан 2.

Инфо – служба за подршку АРС пружа информације и обавештења свим грађанима, без обзира на њихово имовно стање и место пребивалишта или боравишта.

Информације и обавештења странкама и другим лицима, пружају се у службеним просторијама, путем телефона, интернет презентације, писменим путем и путем електронске поште

Информације и обавештења која се странкама пружају у вези са алтернативним начинима решавања спорова обухватају нарочито:

1. природу алтернативног начина решавања спора, укључујући добровољност учешћа странака, услове приступања поступку, право странака да у сваком тренутку одустану од поступка, као и степен утицаја странака на ток и исход поступка;

2. однос алтернативног начина решавања спора према судском и другим поступцима, посебно у погледу покретања, вођења, обуставе или окончања судског поступка, као и правних последица учешћа у поступку алтернативног решавања спора;
3. поверљивост поступка алтернативног решавања спора, укључујући искључење јавности и правило да се чињенице, наводи, предлози и докази изнети у поступку не могу користити у судском или другом поступку, осим у случајевима прописаним законом;
4. правну природу и дејство исхода поступка алтернативног решавања спора, укључујући врсту, правно дејство и извршност споразума или одлуке донете у поступку, у складу са законом;
5. улогу, овлашћења и одговорности лица које спроводи алтернативни начин решавања спора, укључујући обавезу непристрасности, независности и поступања у складу са законом и правилима струке;
6. право странака на учешће пуномоћника, односно могућност да странке у поступку учествују лично или преко пуномоћника, као и обим њихових права и дужности;
7. трошкове поступка алтернативног решавања спора, начин њиховог утврђивања и расподеле, као и разлоге и начин окончања поступка.

Члан 3.

Годишњим распоредом послова, председник суда одређује судију који ће да руководи Инфо – службом за подршку АРС.

Председник суда одређује судијске помоћнике који ће обављати послове у оквиру Инфо – службе за подршку АРС.

Члан 4.

Поступајуће судије које из судског поступка упуте странке на медијацију, или на други алтернативни начин решавања спорова, обавестиће о томе Инфо – службу за подршку АРС, ради евидентирања и праћења предмета.

II ПОСТУПАК МЕДИЈАЦИЈЕ У ОКВИРУ СУДА (СУДУ ПРИДРУЖЕНА МЕДИЈАЦИЈА)

Члан 5.

Поступак медијације у оквиру суда представља облик алтернативног решавања спорова који се спроводи уз подршку суда, у складу са законом и подзаконским актима, без задирања у независност судског одлучивања и без утицаја на право странака на приступ суду.

Учешће странака у поступку суду придружене медијације је добровољно, а странке имају право да у сваком тренутку одустану од поступка медијације, без штетних последица по остваривање њихових процесних права у судском поступку.

Поступак суду придружене медијације је поверљив. Изјаве, предлози, чињенице и докази изнети у поступку медијације не могу се користити у судском или другом поступку, осим у случајевима прописаним законом.

Пружање информација о поступку

Члан 6.

Судијски помоћници приликом разговора са странкама и другим лицима дају основне информације које се односе на поступак медијације, нарочито указујући на:

- добровољност медијације (приступ медијацији, одустанак од поступка медијације, сачињавање споразума од стране самих учесника у поступку медијације);
- поверљивост медијације (поступак је поверљив, искључена је јавност, докази, предлози и наводи изнети током поступка медијације се не могу користити у судском или другом поступку);
- учешће пуномоћника;
- трошкове поступка и окончање поступка медијације (закључењем споразума, закључењем споразума – поравнања, закључење споразума као извршне исправе).

Судијски помоћници пружају информације и обавештења странкама и другим лицима, у службеним просторијама, путем телефона, интернет презентације, писменим путем и путем електронске поште.

Упитник

Члан 7.

Приликом разговора, судијски помоћник попуњава Упитник (Упитник прилог бр. 1)

Након попуњавања упитника, судијски помоћник може на основу истог да:

- формира списе предмета за медијацију,
- стави списе у привремени рок евиденције,
- архивира списе.

Формирање списка за медијацију

Члан 8.

Судијски помоћник формира списе предмета медијације уколико странка или друго лице изразе спремност да спор реше путем медијације и у њих улаже попуњени упитник, а на омоту списка уписује своје име.

Контактирање друге стране

Члан 9.

Уколико је у Упитнику наведено да ће Инфо – служба за подршку АРС контактирати другу страну, судијски помоћник ће на најпогоднији начин (путем телефона, електронске поште или писаним путем) контактирати другу страну и предочити све информације из члана 6 овог Упутства.

Судијски помоћник ће у наставку упитника сачинити службену белешку о обављеном разговору, која ће обавезно да садржи изјаву друге стране да ли жели или не жели да приступи решавању спора медијацијом.

Када се друга страна писаним путем изјаснила о приступању медијацији, судијски помоћник ће такво обавештење здружити списима предмета.

Уколико се приликом првог разговора друга страна не сагласи да се спор покуша решити медијацијом, судијски помоћник може, уколико процени да је целисходно, да обави још разговора и у том случају се на омот списка ставља одговарајући рок евиденције.

Сагласност друге стране за медијацију

Члан 10.

Уколико је у Упитнику наведено да ће лице које је иницирало медијацију контактирати другу страну, а након што то лице обавести Инфо – службу за подршку АРС да је и друга страна пристала на поступак медијације, приступа се избору медијатора.

Избор медијатора

Члан 11.

Стране су слободне да својом вољом одреде медијатора.

Након што су се све стране сагласиле да спор покушају да реше медијацијом и уколико саме нису одредиле медијатора, судијски помоћник им помаже да изаберу медијатора.

Уколико се стране одлуче да медијатор буде судија, али га не одреде, судијски помоћник ће странама предложити да изаберу медијатора са листе овог суда по редоследу уписа, водећи рачуна да све уписане судије – медијатори буду подједнако ангажовани.

Судијски помоћник је дужан да упозна стране са групама медијатора које се налазе на списку медијатора, односно да се на списку налазе судије тог и других судова, остали правници, као и лица која по струци нису правници.

Странама се предочавају могући трошкови медијације односно да ли неко од медијатора може спровести конкретан поступак медијације без накнаде.

Обавештавање медијатора о његовом избору

Члан 12.

Након што стране изаберу медијатора, судијски помоћник уписује у наставку Упитника и попуњени Упитник доставља медијатору у фотокопији, електронском поштом или на други погодан начин, те затим ставља списе предмета у рок евиденције.

Судијски помоћник ће од медијатора затражити информацију да ли су стране приступиле медијацији и то евидентирати у списима.

Уколико стране нису приступиле медијацији, списи „М“ предмета ће се архивирати, а уколико су приступиле медијацији, „М“ списи предмета се стављају у рок евиденције 60 дана.

Након протеча времена за евиденцију, судијски помоћник ће контактирати медијатора и евидентирати информацију о начину окончања поступка медијације.

Привремена евиденција

Члан 13.

Уколико лице којем је дата информација у вези са поступком медијације одмах не прихвати да спор реши путем медијације, судијски помоћник га може, уколико процени да је то целисходно, поново контактирати, и том приликом се Упитник ставља у привремену евиденцију.

Архивирање Упитника

Члан 14.

Након попуњавања Упитника, уколико судијски помоћник процени да лице није заинтересовано да покуша да спор реши медијацијом, архивираће Упитник.

III ПОСТУПАК АЛТЕРНАТИВНОГ НАЧИНА РЕШАВАЊА СПОРОВА У САРАДЊИ СА ЕКСТЕРНИМ ПАРТНЕРИМА

Члан 14.

Суд може, ради унапређења примене алтернативних начина решавања спорова остварити сарадњу са екстерним партнерима.

Сарадња се може односити на поступак медијације (суду повезана медијација) или на друге алтернативне начине решавања спорова.

Начин сарадње суда са екстерним партнерима, као и поступак упућивања странака код екстерних партнера, уређују се протоколом о сарадњи.

Протоколом о сарадњи нарочито се уређују: начин и услови упућивања странака на медијацију, поступак информисања и контактирања странака, промоција медијације, начин евидентирања предмета упућених на медијацију, као и друга питања од значаја за спровођење суду повезане медијације.

IV КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА И ПРАЋЕЊЕ МЕДИЈАЦИЈЕ

Виши суд у Београду, као институционални оквир у коме се спроводи суду придружена и суду повезана медијација, обезбеђује систем контроле квалитета и континуираног праћења поступака медијације, у складу са европским стандардима и препорукама Европске комисије за ефикасност правосуђа (СЕРЕЈ).

Садржина праћења

Члан 15.

Контрола квалитета и праћење обухватају нарочито:

1. праћење ефикасности поступака медијације (број упућених предмета, број окончаних поступака, начин окончања);
2. прикупљање и анализу статистичких података о медијацији;
3. могућност прикупљања повратних информација од странака о искуству у поступку медијације;
4. праћење поштовања основних начела медијације, а нарочито добровољности, непристрасности, независности и поверљивости;
5. сарадњу са медијаторима и екстерним пружаоцима услуга ради унапређења квалитета медијације.

Контрола квалитета не може обухватати оцену садржине споразума постигнутог у медијацији, нити задирати у независност медијатора.

Еволуација спроведеног поступка

Члан 16.

Након спроведене суду придружене или суду повезана медијације странама у спору ће бити достављен еволуациони упитник.

V УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА МЕДИЈАТОРА

Члан 17.

Ради обезбеђивања квалитетног, ефикасног и стручног спровођења медијације,

посредник, поред важеће дозволе за посредовање у решавању спорова, мора поседовати и одговарајуће компетенције и искуство неопходне за поступање у споровима из надлежности Вишег суда у Београду, и то:

- најмање пет година радног искуства у области за коју се пријавио да спроводи поступак посредовања а уколико је реч о адвокату или судији потребно је најмање пет година радног искуства као адвокат односно судија и поступање/заступање у најмање 30 предмета у области за коју се пријавио да спроводи поступак посредовања у решавању спорова.

и

- најмање 10 спроведених поступака посредовања у решавању спорова посредовањем, а од тога минимум пет самостално спроведених поступака.

За поступање у споровима из области породичног права (П2 уписник) потребно је пружити доказ о похађаном програму обуке који се односи на најбољи интерес детета.

Члан 18.

Суд утврђује испуњеност посебних компетенција медијатора одређује листу медијатора за поједине области којима се могу упућивати предмети из надлежности Вишег суда у Београду.

Поједине области за које се одређује листа медијатора су:

- 1) дискриминација,
- 2) радно право (подобласти: злостављање на раду, дискриминација на раду, заштита узбуњивача, остали индивидуални радни спорови из надлежности Вишег суда у Београду и за колективне радне спорове из надлежности Вишег суда у Београду),
- 3) породични спорови из надлежности Вишег суда у Београду,
- 4) медијски спорови из надлежности Вишег суда у Београду,
- 5) спорови поводом ауторског и сродних права и индустријске својине,
- 6) остали грађански спорови из надлежности Вишег суда у Београду,

VI ПРОСТОРНИ И ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕДИЈАЦИЈЕ

Просторни услови

Члан 20.

Медијатор је дужан да обезбеди да се поступак медијације спроводи у простору који:

1. обезбеђује поверљивост и приватност странака;
2. је физички и функционално одвојен од простора у којима се обављају друге професионалне или комерцијалне делатности које могу довести у питање независност медијације;
3. је приступачан странкама и примерен за вођење мирних и несметаних разговора.

VI УСКЛАЂЕНОСТ СА ЕТИЧКИМ СТАНДАРДИМА

Етички стандарди

Члан 21.

Медијатори који поступају у предметима упућеним од стране Вишег суда у Београду дужни су да поступају у складу Етичким кодексом посредника у решавању спорова и међународним етичким стандардима.

Непоштовање ових стандарда може бити разлог да се медијатор привремено или трајно искључи из поступака медијације у предметима Вишег суда у Београду.

Дужност процене стручне оспособљености

Члан 22.

Медијатори су дужни да провере да ли поседују одговарајућу стручну спрему и компетенцију за вођење медијације у конкретном случају пре него што прихвате именоване.

На захтев странака, медијатори су обавезни да им ставе на располагање информације које се односе на њихову стручну спрему и искуство.

Уколико медијатор током поступка медијације утврди да не може компетентно да води медијацију, дужан је да о томе обавести странке што је пре могуће и да предузме

одговарајуће кораке ради решавања ситуације, укључујући, али не ограничавајући се на, повлачење или тражење одговарајуће помоћи.

VI СУКОБ ИНТЕРЕСА

Обавеза спречавања сукоба интереса

Члан 23.

Медијатор и екстерни партнер дужни су да предузму све разумне мере ради спречавања стварног или потенцијалног сукоба интереса, као и појаве која може створити утисак пристрасности или зависности.

Медијатор не може да комбинује медијацију са другим професионалним или комерцијалним активностима које би могле довести у питање независност или поверење у поступак медијације.

Откривање сукоба интереса

Члан 24.

Медијатор је дужан да, пре прихватања поступка медијације, без одлагања обавести странке и Инфо-службу за подршку АРС о:

1. сваком професионалном, пословном или другом односу са странкама или њиховим пуномоћницима;
2. сваком личном или финансијском интересу који би могао утицати на његову независност или непристрасност;
3. свим другим околностима које би могле створити оправдану сумњу у његову непристрасност.

Уколико постоји сукоб интереса који се не може отклонити, медијатор не може поступати у том предмету.

VIII ПРИТУЖБА

Право на притужбу

Члан 25.

Странке у поступку медијације имају право да поднесу притужбу Вишем суду у Београду у вези са поступањем медијатора или екстерног партнера у предметима који су упућени на медијацију преко суда.

Поступање по притужбама

Члан 26.

Притужбе се подносе Инфо-служби за подршку АРС, која је дужна да их евидентира и достави судији коме је поверено руковођење Инфо службом, ради разматрања.

Приликом разматрања притужбе води се рачуна о поверљивости медијације, заштити података личности као и поштовању етичког кодекса и овог Упутства.

Суд приликом разматрања приговора не разматра садржину преговора нити услове постигнутог споразума.

Мере и последице

Члан 27.

Уколико се утврди да је медијатор или екстерни партнер поступао супротно овом Упутству или основним етичким стандардима медијације, суд може:

1. упутити писмено упозорење;
2. привремено обуставити упућивање предмета том медијатору или екстерном партнеру;
3. искључити медијатора или екстерног партнера из поступака медијације у предметима Вишег суда у Београду.
4. пријавити Министарству правде уочене неправилности у раду медијатора

Ове мере не дирају у надлежности других органа у складу са законом.

IX ИНФОРМИСАЊЕ, ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Члан 28.

У складу са СЕРЕЈ стандардима, Виши суд у Београду обезбеђује да информације о медијацији буду јавне, тачне, разумљиве и лако доступне странкама и широј јавности, како би се омогућио информисан избор медијације као начина решавања спора.

Члан 29.

На званичној интернет презентацији Вишег суда у Београду, на посебној и јасно означеној страници посвећеној медијацији, објављују се нарочито следеће информације:

1. основне информације о медијацији и другим алтернативним начинима решавања спорова;
2. опис поступка медијације, његових фаза и основних начела;
3. подаци о Инфо-служби за подршку АРС (надлежности, контакт, радно време);
4. списак медијатора који поступају у предметима Вишег суда у Београду, са основним подацима о стручној квалификацији и областима у којима поступају;
5. информације о трошковима медијације, укључујући могућност бесплатне медијације, када је примењиво;
6. информације о правном дејству споразум постигнутог у медијацији;
7. релевантни прописи, упутства и етички стандарди који се примењују у поступку медијације.

Члан 30.

Инфо-служба за подршку АРС стара се о томе да информације из члана овог Упутства буду редовно ажуриране, тачне и усклађене са важећим прописима и праксом суда.

Члан 31.

Поред интернет презентације, суд обезбеђује информисање странака о медијацији и путем:

1. информативних материјала доступних у згради суда;

2. непосредног и телефонског информисања преко Инфо-службе за подршку АРС;
3. писаног и електронског обавештавања странака у предметима у којима је суд утврдио да је медијација целисходна.

Члан 32.

Информације о медијацији које објављује или дистрибуира суд не смеју бити нетачне, непотпуне или обмањујуће, нити смеју стварати неоснована очекивања у погледу исхода поступка медијације.

X ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 33.

Инфо – служба за подршку АРС води евиденције и помоћне књиге, и то:

Евиденције:

- уписник „М“.

Помоћне књиге:

- списак медијатора (Образац бр. 101 Судског пословника);
- списак предмета у којима су странке упућене на медијацију односно на мирно решавање радних спорова (Образац бр. 105 Судског пословника).

Помоћне књиге и евиденције воде се у електронском облику, у виду електронских табеларних евиденција, коришћењем програма за електронску обраду и чување података.

Уписник „М“

Редни број	Стране у спорном односу	Предмет спора	Број судског предмета	Име судије који је задужен судским предметом	Страна која је прва прихватила посредовање у решавању спора	Датум када је та страна прихватила посредовање	Да ли су остале стране прихватиле да се покуша решавање спора посредовањем	Датум када је та страна прихватила посредовање
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Да ли су	Датум	Начин	Напомена	Рок чувања	Датум
----------	-------	-------	----------	------------	-------

стране закључиле споразум о решавању спора посредовањем	закључења споразума о решавању спора посредовањем	окончања поступка посредовања			архивирања
10	11	12	13	14	15

Списак медијатора

(Образац број 101 Судског пословника)

Редни број	Суд	Лично	Занимање	Посебна стручност	Адреса и број телефона	Начин именована	Датум уписа	Примедбе
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Списак предмета у којима су странке упућене на медијацију односно на мирно решавање радних спорова

(Образац бр. 105 Судског пословника)

Редни број	Суд	Ознака списка	Медијатор/ агенција	Датум упућивања	Рок за решавање спора посредовањем	Начин окончања поступка посредовања	Примедбе
1	2	3	4	5	6	7	8

У рубрици „ознака списка“ се уписује број судског предмета који се упућује на медијацију.

Уколико суд упућује странке које немају судски поступак, уписује се број „М“ предмета.

Као „датум упућивања“, уписује се дан када суд добије информацију да су све стране спремне да приступе медијацији ради решавања спора.

Након што медијатор обавести суд да су стране потписале споразум о решавању спора посредовањем, у рубрику „рок за решавање спора посредовањем“ уписује се датум који представља шездесети дан од када је потписан споразум о решавању спора посредовањем.

У рубрици „начин окончања спора посредовањем“, потребно је унети да ли је поступак окончан успешно или не. Уколико је претходно вођен судски поступак, а спор је успешно окончан посредовањем, потребно је навести на који начин је окончан судски поступак (повлачење тужбе, судско поравнање, споразум о решавању спора посредовањем

као извршна исправа, само сачињен споразум у писаној форми, или је спор окончан на други начин).

ПРЕДСЕДНИК ВИШЕГ СУДА У БЕОГРАДУ

Будуја Драган Милошевић